

دوفصلنامه تخصصی مؤسسه کتابشناسی شیعه

کتابشناسی

ویژه تراج، کتاب شناسی، نسخه پژوهی، نقد کتاب

I S S N 2 2 2 8 5 6 7 9

مشاوران علمی: ابوالفضل حافظیان اعلی اکبر زمانی نژاد محمد تقی سبحانی

حسن طارمی محمد مهدی معراجی ارضا مختاری اسید جواد ورعی

صاحب امتیاز: مؤسسه کتاب شناسی شیعه مدیر مسئول: رضا مختاری سردبیر: عبدالحسین طالعی

مدیر اجرایی: عباسعلی مری مدیر هنری: حسن مختاری طراح گرافیک: حمید نظارت چاپ: مرصا مختاری

حروفچینی: فاطمه مری، نادر برقی چاپ و صحف: چاپخانه بزرگ فرآرک پر قیمت: بیست هزار تومان

چکیده نویسی: عبدالحسین طالعی عباسعلی مری ترجمه انگلیسی: مظاهر مرادی ترجمه عربی: زهرافخفی

- کتاب شیعه از آثار پژوهشگران در موضوع تراج، کتاب شناسی، نسخه پژوهی و نقد کتاب استقبال می کند.
- مقالات مندرج در کتاب شیعه مبین آراء نویسندگان آنهاست.
- کتاب شیعه در ویرایش مطالب آزاد است.
- نقل مطالب کتاب شیعه با ذکر منبع آزاد است.

info@al-athar.ir

sh.book@al-athar.ir

www.al-athar.ir

نشانی: قم، صندوق پستی

۳۷۱۸۵/۹۱۶

تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۸۵۰

سال سوم
بهار و تابستان
۱۳۹۱

تصویر روی جلد: اجازه این خطی به شمس الدین جیبی جلد
اعلامی شیخ یحیی در پایان نسخه ای از
صحیفه سجادیه به خط جیبی

اجازات مرحوم آیہ اللہ حاج سید حسین علوی خوانساری (م ۱۴۰۹)

مرحوم آیہ اللہ حاج سید حسین علوی خوانساری (حدود ۱۳۲۱ - ۱۴۰۹) یکی از عالمان جلیل و مجهول القدر خوانسار بود.

پدر بزرگوارش آیہ اللہ سید محمد مهدی علوی (۱۲۹۱ - ۱۳۲۹) از شاگردان آخوند خراسانی (م ۱۳۲۹) و سید یزدی (م ۱۳۳۷) است که تقریرات درس اصول و برخی دروس فقهی آخوند را نوشته و تالیفاتی داشته است که خوشبختانه نسخه های آنها موجود است و سالها پیش در جمع پریشان (ج ۱، ص ۴۶۱، ۴۷۱ - ۴۷۲) آنها را ذیل عناوین تقریرات اصول، سه رساله فقهی (۱)، و سه رساله فقهی (۲) به تفصیل معرفی کرده ام.

ایشان در جوانی و در زمان حیات پدر بزرگوارش مرحوم آیہ اللہ سید علی مجتهد (م ۱۳۳۷) از دنیا رفت.

آیہ اللہ سید علی مجتهد (۱۲۵۲ - ۱۳۳۷) فرزند عالم متقی و زاهد میرابوالقاسم مجاب (۱۱۷۲ - حدود ۱۲۶۷) است.

آیہ اللہ سید علی مجتهد با مرحوم آیہ اللہ شیخ محمد تقی نجفی معروف به آقا نجفی اصفهانی (م ۱۳۳۲) ارتباط داشته و آن بزرگوار دستور العملی اخلاقی برای سید علی مجتهد فرستاده که در شماره ۳۶ مجله حوزه (بهمن - اسفند ۱۳۶۸) چاپ شده است. خطاب آقا نجفی به سید علی مجتهد: «العالم العامل» و عبارت روی نامه چنین است: «این عریضه در خوانسار به نظر جناب مستطاب شریعتمدار عمدة العلماء العاملين آقا سید علی سلمه الله برسد».

رضا مختاری

چکیده:

این نوشتار، مشتمل بر شرح حال آیة اللہ سید حسین علوی خوانساری (م ۱۴۰۹ ق) است؛ ویژگی های اخلاقی، اساتید و آثار علمی وی شناسانده شده و به مناسبت اجازات وی از اساتیدش اصفهانی، آقا ضیاء عراقی، سید ابراهیم اصطهباناتی، و آقا جمال گلپایگانی نقل شده است. در ادامه شرح حال فرزندش حجة الاسلام سید مرتضی علوی آمده و اجازه آیة اللہ حاج شیخ حسین وحید خراسانی به وی نقل شده است.

کلید واژه ها: علوی خوانساری، سید حسین (م ۱۴۰۹ ق)؛ علوی خوانساری، سید مرتضی (۱۴۲۴ ق)؛ آقا ضیاء عراقی - اجازات، سید ابراهیم اصطهباناتی - اجازات؛ آقا جمال گلپایگانی - اجازات؛ حسین وحید خراسانی - اجازات.

حدود هفتاد سال پس از درگذشت مرحوم میرابوالقاسم هنگامی که خواستند فرزندش سید علی مجتهد را کنار او دفن کنند اشخاص ثقه و امین مشاهده کردند که جنازه مرحوم میرترو تازه در قبر بود و صورت او مانند کسی بود که تازه از حمام آمده وحنای ریش و ناخنهای او مشهود بود (فرزانه ای از خوانسار، ص ۳۲).

امسال یعنی سال ۱۴۳۴ ق پس از حدود یکصد و شصت سال از وفات مرحوم میرابوالقاسم، هنگامی که برای دفن نواده گرامی او مرحوم حجة الإسلام حاج آقا مرتضی علوی خوانساری رحمته الله بالای سر مرحوم مجاب قبر می کنند قسمت بالای سر قبر مرحوم مجاب شکافته شد و جنازه کماکان، تازه بود. عده ای از طلاب مدرسه علوی خوانسار که خود متصدی کنند قبر و دفن مرحوم حاج آقا مرتضی بودند همان روز دفن، این نکته را برای بنده و دیگران بیان کردند.

مرحوم آية الله حاج سید حسین علوی درباره جد بزرگوارشان مرحوم میرابوالقاسم نوشته اند:

آقا میرابوالقاسم زیاد شهرت در دیانت داشت، به طوری که او را آقا میرابوالقاسم خطاب می کردند و نود و پنج سال عمر کردند و در مسجد حاج رضا که نقداً در وسط راه افتاده اقامه جماعت می نمود و شنیده بودم که در موقعی که تشریف پیدا کرده بود به نجف اشرف و کربلا، موقعی که مشغول زیارت بودند جواب سلام او داده شده بود. بعد حدیث کرد مرا ثقة امین، عابد و زاهد جناب آقای مهدویان که نقداً در اراک متوطن هستند، آقا زاده حجة الإسلام آقای آقا میرزا حسین نجل جلیل مرحوم حاجی محمد مهدی که یک نفر

از اخیار بودند که مرحوم میر به اتفاق ایشان مشرف شده بودند که ایشان نقل نموده بودند این قضیه را برای خانواده خود و همین باعث شده بود که ایشان فوق العاده به ایشان ارادت داشتند - رضوان الله علیهم - و کتاب شرایع خطی که [در کتابخانه] موجود است مقداری حاشیه آن را نوشته اند.

آية الله حاج سید حسین علوی در سال ۱۲۷۸ ش (۱۳۲۱ ق) در خوانسار به دنیا آمد و پس از تحصیل مقدمات علوم در خوانسار و اصفهان، رهسپار نجف اشرف شد و در محضر بزرگان آن حوزه با عظمت، از جمله حضرات آیات: سید ابوالحسن اصفهانی، میرازی نائینی، ضیاء الدین عراقی و اصطهباناتی - رضوان الله علیهم - به تحصیل پرداخت و پس از چند سال تحصیل و وصول به مرتبه اجتهاد همراه با اجازاتی از آن بزرگان، به ایران بازگشت و در موطن خود، خوانسار، رحل اقامت افکند و به تدریس علوم دینی و ارشاد و رتق و فتق کارهای دینی مردم مشغول شد. آية الله سید حسین علوی نوشته اند:

در سن نه سالگی پدرم از دنیا رفت و تحت کفالت جدّم در آمدم و در خدمت ایشان مقدمات، صرف و نحو و معال را مشغول بودم و پس از فوت [ایشان (۱۳۳۷ ق)] حرکت برای اصفهان، و مدت شش سال در اصفهان خدمت اساتید بزرگ آن زمان... که در کتاب گنجینه دانشمندان [ج ۵، ص ۵۷ - ۵۸] مشروحاً نوشته شده و بعد [از شش سال] حرکت برای خوانسار و مدتی را خدمت آخوند ملا محمد علی حکیم مشغول منظومه و سایر کتب حکمت و کلام، بعداً حرکت کردم برای نجف اشرف و مدت زمانی که در آنجا [بودم]

از اساتید بزرگ آقای آسید ابوالحسن [اصفهانی] و [آقاضیاء] عراقی و [میرزای] نائینی و اصطهباناتی استفاده می نمودم و چون مریض شدم بر حسب دستور آقای سید ابوالحسن اصفهانی حرکت کردم برای ایران با چندین اجازه اجتهاد از اشخاص نامبرده و در این [مدت] الحمد لله مشغول بودم به تدریس و سایر [امور] که عمرم هدر نرفت و طلبه های خوب تربیت کردم که بیشتر آنها در قم می باشند و در اصفهان و طهران هم هستند.

وی با چهره ای گشاده، همه اقشار مردم، از پیر و جوان، روستایی و شهری، با سواد و بی سواد را به حضور می پذیرفت و هر یک را به فراخور حالشان ارشاد می کرد. در خانه اش همواره به روی مراجعین باز بود و هر کس به حضورش می رسید بی بهره بر نمی گشت. محفل او مجلس قرآن و حدیث و موعظه و اشعار پند آموز بود و کسی از آن خسته نمی شد. کمتر اتفاق می افتاد که در جلسه ای - ولو چند دقیقه ای - آیه ای یا حدیثی یا شعری پند آموز نخواند. از آنجا که خود عالم عامل بود، سخنانش بر دل می نشست. در دوران دفاع مقدس نظامیان از جمله مرحوم صیاد شیرازی به محضرش می رسیدند و از او بهره مند می شدند.

عاشق خدمت به مردم بود نه طالب نام و نان. بارها در مقام موعظه و نصیحت آیاتی از قرآن را از او شنیدم که با چشمانی اشکبار و حالتی حزن آمیز قرائت می کرد؛ مانند کریمه «إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ»، «مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ»، «أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى»، «إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ». این آیات و مانند آنها را فراوان با سوز دل قرائت می کرد. خود را

طلبکار مردم نمی دانست و در برابر خدماتش از کسی توقعی نداشت. با توکل، ساده زیست، پارسا و انقلابی بود. بارها در جلسات به ما می فرمود: «امام خمینی را دعا کنید، تا این مرد را دارید غمی ندارید» و «در نماز جمعه شرکت کنید». بنده در او ذره ای تزویر و ریا و تکبر و حقه بازی و دگانی داری و کاسی ندیدم.

جالب است این عالم بزرگوار با خاندانی علمی و بلند آوازه، در خوانسار که شهری کشاورزی است و عادی است که هر کس باغی و مزرعه ای داشته باشد حتی یک وجب باغ و مزرعه نداشت و جز منزل بسیار محقری در قم و منزلی متوسط در خوانسار که محل رجوع مردم و رتق و فتق امور دینی آنان بود ملکی نداشت و لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ.

باری، وی عمری را با زهد و پارسایی به سرآورد؛ از مال دنیا چیزی نیندوخت و با دستی خالی از مال منال دنیا و پرونده ای مشحون از حسنات از دنیا رفت.

یکی از مدارس دینی خوانسار که در عهد صفویه بنا شده، مدرسه علوی خوانسار است. از آنجا که این مدرسه روبه ویرانی نهاده بود، بیش از انقلاب مرحوم آیه الله علوی به تعمیر و توسعه آن همت گماشتند و آن را به مدرسه ای مرتب و معمور تبدیل کردند. مدرسه علوی مدرسه ای بسیار با معنویت و پربرکت است و در آن علما و صلحا و اتقیا ساکن بوده اند؛ از جمله مدتی مرحوم میرزای قمی، و نیز مرحوم آیه الله گلپایگانی - أفاض الله علينا من بركات انفاسه القدسية - حدود یک سال و نیم در آن سکونت داشته اند. یکی از الطاف خداوند متعال بر حقیر این بود که چند سالی موفق به درک محضر آیه الله

له أن يروي عني ما صحت لي روايته عن طريقي المقررة المنتهية إلى أهل بيت العصمة والطهارة - صلوات الله عليهم أجمعين - وأوصيه - دام بقاءه - بمراعاة الاحتياط وأن لا ينساني من صالح الدعاء.

حرر في ١٤ شهر جمادى الأولى سنة ١٣٤٩.

الاحقر ابوالحسن الموسوي الاصبهاني [محل مهر]

گواهی اجتہاد آیة الله آقا ضیاء عراقی
برای آیة الله سید حسین علوی خوانساری

٢. گواهی اجتہاد از آیة الله آقا

ضیاء عراقی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف بريته محمد وآله الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين إلى يوم الدين.

وبعد، فإن جناب العالم العامل الفاضل الكامل السيد السند الاغا حسين الخونساري - دام تأييده وتسديده - ممن صرف عمره في تحصيل العلوم الشرعية وتنقيح مبانيها النظرية مجداً مجتهداً فصار بحمد الله من العلماء الاعيان وممن يشار اليه بالبنان، وقد بلغ مرتبة الاجتهاد، فله العمل بما يستنبطه من الأحكام على النهج المؤلف بين الأعلام. وقد أجزت له أن يروي عني ما صحت لي روايته وأوصيه بالاحتياط وأرجوه أن لا ينساني من صالح الدعاء.

حرر في ١٤ شهر جمادى الأولى

سنة ١٣٤٩

من الاحقر ضياء الدين العراقي

[محل مهر]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف بريته محمد وآله الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين إلى يوم الدين. وبعد، فإن جناب العالم العامل الفاضل الكامل السيد السند الاغا حسين الخونساري - دام تأييده وتسديده - ممن صرف عمره في تحصيل العلوم الشرعية وتنقيح مبانيها النظرية مجداً مجتهداً فصار بحمد الله من العلماء الاعيان وممن يشار اليه بالبنان، وقد بلغ مرتبة الاجتهاد، فله العمل بما يستنبطه من الأحكام على النهج المؤلف بين الأعلام. وقد أجزت له أن يروي عني ما صحت لي روايته وأوصيه بالاحتياط وأرجوه أن لا ينساني من صالح الدعاء. حرر في ١٤ شهر جمادى الأولى سنة ١٣٤٩.

من الاحقر ضياء الدين العراقي

گواہی اجتہاد آیۃ اللہ سید ابراہیم اصطہبانانی
برای آیۃ اللہ سید حسین علوی خوانساری

۳. گواہی اجتہاد از آیۃ اللہ سید ابراہیم اصطہبانانی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام
على محمد - صلى الله عليه وآله الطاهرين
المعصومين.

وبعد، فإن السيد الجليل والفاضل الصفي،
العادل التقى ثقة الإسلام الآغا حسين
الخوانساري - دامت تأييداته - قد صرف
أكثر عمره الشريف في اكتساب العلوم
الشرعية والمعارف الإلهية، وسهر الليالي
وأتعب الأيام حتى بلغ بحمد الله غاية المرام،
ونال مرتبة من الاجتهاد، فله العمل بما
استنبط، ويحرم عليه التقليد فيما اجتهد،
وله التصدي فيما هي من وظائف المجتهدين
مراعياً للاحتياط، فإنه طريق النجاة وأن لا
ينساني في مظان الاستجابة ومآل الإجابة.

الأحقر الجاني إبراهيم الحسيني الشيرازي
الشهير بالميرزا آقا - عفي عنه. [محل مهر]

❖❖❖

۴. اجازة امور حسبيه از

آیۃ اللہ اصفہانی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على
أشرف أنبيائه محمد وآله الأئمة الطيبين الطاهرين
ولعنة الله على أعدائهم اجمعين أبد الأبدین.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على محمد وآله الطاهرين

وبعد فإن السيد المجلسي، قد حصل له في
العلوم الشرعية ما لا يحصى

دامت تأييداته قد صرف أكثر عمره في
الاجتهاد والاعتماد

وسهر الليالي و تعب الأيام حتى بلغ بحمد الله غاية المرام

العمل بما استنبط ويحرم عليه التقليد فيما اجتهد وله التصدي فيما هي من وظائف المجتهدين

المجتهدين مراعى للاحتياط فإنه طريق النجاة وأن لا ينساني في مظان الاستجابة ومآل الإجابة

ومآل الإجابة لا يحصى الله عز وجل في برهم بحسن الشيرازي الشهير بالميرزا آقا

وبعد، جناب مستطاب عمدة
العلماء الأعلام مروج الأحكام
ثقة الاسلام آقای آقا حسين
علوی خونساری - دام تأييده
- مجازند در قبض سهم مبارك
امام - عليه السلام - به مقدار
مصارف لازمه خود و برادران
ديني مجاز و مأذونند در اعطاء
سهم مبارك رابه جناب ایشان.
والسلام عليه وعلى إخواني
المؤمنين ورحمة الله وبركاته
ابوالحسن الموسوي
الاصفهاني [محل مهر]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء محمد وآله وآله
الطيبين الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين ابد الابدين وبعد
مستطاب عمدة العلماء الأعلام مروج الأحكام ثقة الاسلام آقای آقا حسين
علوی دام تأييده مجازند در قبض سهم مبارك امام عليه السلام بمقدار
لازمه خود و برادران ديني مجاز و مأذونند در اعطاء سهم مبارك رابه
والسلام عليه وعلى إخواني المؤمنين ورحمة الله وبركاته ابو الحسن الموسوي

۵. اجازة امور حسبيه

از آية الله آقا جمال گلپايگان

اجازة امور حسبيه آية الله ابوالحسن اصفهاني
به آية الله سيد حسين علوی خوانساری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وأفضل صلواته وتحياته على محمد وآله الطاهرين
واللعنة الدائمة على أعدائهم أجمعين إلى يوم الدين.

اما بعد، مخفي نما ناد آنكه حضرت مستطاب علم الأعلام عماد الفقهاء
العظام ركن الإسلام والمسلمين آقای آقا حسين علوی خونساری -
دامت بركاته - از اجله علماء اعلام و فضلاء عظام می باشند. امید است
كه برادران ایمانی در تجلیلات لایقه به ایشان کوتاهی ننمایند و جناب
معظم له از جانب احقر و كالت مطلقه دارند در كليه امورات ديني واحكام
شرعی و قبض وجوهات شرعی از قبیل اخماس و زكوات و سهم امام عليه
السلام كه در صرف آنها مراعات فتوای ما را نموده و أوصیه بمراعاة
الاحتياط في الشبهات و مراقبة نفسه في الخلوات و أن لا ينساني من

صالح الدعا في حياتي وبعد الممات. والسلام عليه ورحمة الله وبركاته.
الأحقر جمال الموسوي الكلپایگانی [محل مهر]

از اواخر عمر مرحوم آية الله علوی تا اواخر سال ۱۳۹۱ ش، فرزند برومند آن بزرگوار أعنی مرحوم حجة الاسلام والمسلمين حاج سيد مرتضى علوی رحمته الله (۱۳۲۶ - ۱۳۹۱ ش) حدود بیست و پنج سال مدرسه علمیه علوی را به خوبی اداره کرد و به رفق و فتق امور دینی مردم پرداخت.

ایشان خود را وقف مدرسه علوی کرد و شبانه روز، به این امر اهتمام داشت، به طوری که فراوان اتفاق می افتاد از منزل مسکونی خود در جوار مدرسه که مشرف به آن بود به طلابی که تا دیر وقت بیدار بودند تذکر می داد که استراحت کنند تا بتوانند سحر بیدار شوند. مدرسه خادم و حاجب و دریانی نداشت، با کمال تواضع بسیاری از کارهایی را که وظیفه خادم مدرسه است خود انجام می داد و به مشکلات مردم از هر صنف و قشر و پیر و جوان رسیدگی می کرد و جوانان بیشر با وی مأنوس می شدند.

حدود بیست و پنج سال آخر عمر سه وقت توفیق امامت جماعت را داشت و معمولاً یک ساعت به اذان صبح بیدار بود و همیشه هنگام اذان در مسجد حضور داشت.

در طول سال - به استثنای ماه رمضان - صبحهای جمعه و دهه محرم در مدرسه جلسه روضه و منبر داشت و بیشتر اوقات خود نیز منبر می رفت. در ماه رمضان هم در مسجد برنامه تبلیغ داشت.

اجازه امور حسبيه آية الله آقا جمال کلپایگانی
به آية الله سيد حسين علوی خوانساری

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وفضل صفاته وحياته على محمد وآله الطاهرين وعلية السلام

نظراً

الایوم الدنیم اسامیہ مخفی خانوادہ حضرت سید محمد علی محمد علی صاحب
رکن اسلام و علمین کاکر حسین علوی خونری از اجداد علم و اعداء و فضل
جیاسته ایدر است و برادران و یاران در تجسید لایق بایشان و کرامت
و جانب معظم از جانب اعداء و کائنات مطهر دارند در کتب احوال
و احکام شرعی و قبض و جوات شرعی از قبیل اخلاص و زکات و کرم
عبدی و در صرف آنها مراعات فتوای ما را نمود و در صیغه
الاحتیاط و ابتهات و بر وجه فقه و فحوات و اندیش و
فی حیة و بعد الحیات و اعداء و اعداء و اعداء و اعداء

زندگی اش کاملاً زاهدانه و با قناعت بسیار همراه بود. اتومبیل پیکانی که حدود سال ۱۳۶۱ خریده بود به مدت حدود سی سال یعنی تا اواخر عمر همان را داشت و حتی تعویض هم نکرد. مدت ۲۵ سال با چند فرزند خرد و کلان در منزلی محقر و استیجاری، با حداقل امکانات، زندگی کرد منزلی که در سال ۱۳۹۱ با امکاناتی مانند لوله کشی گاز شهری، به مبلغ نود هزار تومان در هر ماه اجاره شده است! قبل از ازدواج از حاصل دسترنج خود اعنی تدریس در مدارس، به امر پدر به حج مشرف شد و دونوبت دیگر نیز نیایی - که مرتبه آخرش سال ۱۳۶۳ ش بود - توفیق تشرف یافت و یک بار هم با سهمیه مرکز مدیریت حوزه قم عمره نصیبش شد. ولی به سفر سوریه رفت و برای تشرف به عتبات هم چون به علت بیماری مادر، مادر را نمی توانست به همراه ببرد، و تنها رفتن بدون مادر را هم سبب دلشکستگی مادر می دانست در زمان حیات مادر ترک کرد و تصمیم گرفت در سال آخر عمر در تعطیلات نوروز به عتبات برود که چند ماه قبل از آن به عالم باقی پرکشید و بدین گونه در تمام فصول سال و شبانه روز خود را وقف حوزه و مدرسه کرده بود. سطوح عالی و مقدمات و تجزیه و ترکیب قرآن مجید را با هم تدریس می کرد و تکبری نداشت و حتی در سال آخر عمر نیز به تدریس جامع المقدمات اشتغال داشت.

در طول سی سال آشنایی با او، وی را همواره طالب علم و تشنه حل مشکلات علمی یافتیم و تکبر و ابایی نداشت که از کوچکتر از خود سؤال کند. بنده فقط در نماز جماعت ظهرین ایشان شرکت می کردم و در نماز صبح حاضر نمی شدم و به لحاظ احتیاط در طلوع فجر، حدود بیست دقیقه بعد از اذان، نماز می خواندم در طول

این سالهای مدید و طولانی حتی یکبار هم نشد که به تصریح یا کنایه سؤال کند که چرا در نماز صبح و مغربین حاضر نمی شوی؟ و من هیچ جا سراغ ندارم که طلاب مدرسه ای اینقدر به مدیر و استادشان علاقه مند و وابسته باشند که در تشییع جنازه این بزرگوار دیدم و بعید می دانم هیچ یک از آنان حتی برای وفات والدین خود اینقدر متأثر شوند و ضجه و گریه کنند به طوری که در تشییع جنازه به لحاظ شدت تأثر و گریه، سه نفر از طلاب مدرسه به بیمارستان منتقل شدند و خود بنده هم در کمتر تشییع جنازه ای اینقدر گریه کرده ام.

باری این بزرگوار از اغلب مراجع معاصر اجازه امور حسبیه و بعضاً اجازه روایت داشت. از جمله حضرات آیات عظام آقایان: گلپایگانی، اراکی، بهجت، فاضل، حاج شیخ ابوالفضل خوانساری (رحمة الله علیه) و حضرات آیات: سیستانی، صافی گلپایگانی، وحید خراسانی، مقام معظم رهبری، مکارم شیرازی و نوری همدانی - دامت برکاتهم - که محض نمونه متن اجازه آیه الله وحید خراسانی به دلیل تفاوتی که با نوع اجازه های مرسوم دارد، درج می شود:

متن اجازه حضرت آیه الله وحید خراسانی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين، لا سيما خليفة الله في أرضه وحجته على عباده - عجل الله تعالى فرجه - واللعن على أعدائهم إلى يوم الدين.

أما بعد، بر حسب استجازه بي که إجابته آن سزاوار است، جناب مستطاب حجة الإسلام آقای سید

مرتضی علوی - دامت تأییداته - مجاز می باشند در گرفتن حقوق شرعیه و ایصال آن برای مصارف معینه، و حفظ حوزه های علمیه، و مجاز می باشند در دست گردان و مهلت دادن به کسانی که تمکن از اداء را دفعه ندارند، به نحوی که به تسامح در اداء منجر نشود؛ و در موارد مشکوکه با رعایت مصلحت خمس و رضایت مؤدی امر را به مصالحه تمام کنند.

و همچنین پرداخت کننده وجه و ایشان مجاز می باشند در صرف سهم سادات در موارد استحقاق مجموعاً تا حد ثلث، و در صرف سهم امام (علیه السلام) در حد ضرورت؛ و مجموع صرف پرداخت کننده و خود ایشان از ثلث تجاوز نکنند.

و این اجازه مقید است: اولاً، در صرف مبلغ مجاز از سهم امام (علیه السلام) به احرار رضای آن حضرت و مراعات الأهم فالأهم و محتمل الأهمیة؛ و ثانیاً، به ایصال قبض به مهر و امضای این جانب به صاحبان وجوه - هر چند وجه قلیل باشد -؛ و ثالثاً، به مراعات احتیاط در شبهات.

از خداوند متعال توفیق و تأیید ایشان را در خدمت به دین مبین و ارشاد مؤمنین مسألت می نمایم.

والسلام علیه و علی عباد الله الصالحین؛ و

آخردعوانا أن الحمد لله رب العالمین.

۲۰ ربیع الثانی ۱۴۳۱ الخراسانی [محل مهر]

سرانجام این عالم خدوم و کوشا در سحرگاه چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۴۳۴، برابر با ۲۲ آذر ۱۳۹۱ به عالم باقی پرکشید و حدود ظهر روز پنج شنبه ۲۸ محرم، پس از تشییعی بسیار باشکوه و کم نظیر در شهری مثل خوانسار، در کنار

پدر بزرگوارش در آستانه مسجد میرعظیم خوانسار، در دل خاک آرام گرفت.

رحمه الله رحمة واسعة و حشره مع أجداده الطاهرين درگذشت این بزرگوار را مراجع عظام و شخصیت های علمی و سیاسی به طرق مختلف تسلیت گفتند از جمله حضرات آیات آقایان: صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی، نوری همدانی، رئیس و دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس مجلس شورای اسلامی و دفتر مقام معظم رهبری و دفتر آیه الله سیستانی، که به عنوان نمونه متن تسلیت مرجع عالیقدر حضرت آیه الله صافی گلپایگانی - دامت برکاته - نقل می شود:

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون

رحلت عالم ربانی حضرت حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید مرتضی علوی (علیه السلام)، فرزند بزرگوار مرحوم حضرت آیه الله علوی، موجب تأسف و تأثر گردید.

آن فقید سعید، عمر پربرکت خود را در راه تربیت طلاب و فضلا و اداره مدرسه علمیه و ارشاد و هدایت مردم گذراند و در حقیقت، خادمی با اخلاص در درگاه حضرت بقیة الله (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بود.

این مصیبت را به علمای بزرگوار، طلاب و فضلا و مردم متدین و شریف خوانسار خصوصاً شاگردان آن مرحوم و خاندان مکرم تسلیت گفته و از خداوند متعال برای آن عالم خدوم، علو درجات و برای بازماندگان محترم، صبر جمیل و اجر جزیل مسألت دارم.

لطف الله صافی

۲۷ محرم الحرام ۱۴۳۴

اجازات انہاء

تصدیق اجتہاد شیخ محمد حسن علامی از آیتہ آقا ضیاء عراقی

سال شماری اول
بهار و صفر ۱۳۹۱
تبرستان

سے سال

حضرت صاحب علم و العباد الرشیدی و ذر العباد العالمین
المختصین و قمار لمہ قصبی لکیر العزیز و منبع العلم والوحدا
عادر المروغ و الوصول لہب العباد و المجددین
المنہی السنہ محمد حسن المکرم و الاصل محمد عبد اللہ
لہ صمم و طاب لمجددین اظلالہ من الشاہ من الکثر
صب و المکرم

